

Klimaatbewustzijn in het ziekenhuis: 'De groene OK'

Gertie Filippini, redactielid van A&I, heeft - samen met auteurs uit diverse academische centra - een groen themanummer over duurzaamheid binnen de zorg uitgegeven, met een nadruk op de processen op het operatiekamer- en intensieve zorg complex. Onderstaand artikel gaat in op het belang van klimaatbewustzijn in het ziekenhuis.

De gezondheidszorg is een industrie met een grote ecologische 'voetafdruk'. Dat wil zeggen: wij verbruiken veel energie, veel grondstoffen, en wij produceren veel afval. Naar schatting is de gezondheidszorg als keten verantwoordelijk voor 5-10% van de wereldwijde CO₂ uitstoot. Ziekenhuizen nemen het grootste deel van deze uitstoot voor hun rekening. Daarnaast verlaten toxische stoffen in afvalstromen het ziekenhuis om te worden uitgestoten in het milieu. Dit zorgt voor een belangrijke paradox: het behandelen van patiënten zorgt voor het vervuilen van de leefomgeving (van gezonde mensen).

Green deal

In december 2018 is voor de zorgsector de tweede 'Green Deal Duurzame Zorg' ondertekend: een akkoord dat gesteund wordt door politiek, bedrijfsleven, zorgsector, zorgverzekeraars, verpleegkundigen en diverse koepelorganisaties van artsen, waaronder ook Artsenfederatie KNMG en Federatie Medisch Specialisten. Als samenleving streven wij naar een 90 procent reductie van onze CO₂-uitstoot voor 2050. Binnenkort krijgen wij allemaal te maken met verandering van onze praktijk ten bate van een gezondere leefomgeving. Bij het thema duurzaamheid in de context van gezondheidszorg kun je denken aan uiteenlopende zaken. Tegengaan van verspilling in de zorg, omgaan met medisch afval, energieneutraal bouwen, levensbestendig wonen, flexibel en dus toekomstbestendig zorgvastgoed, duurzaam personeelsbeleid, duurzame voeding en 'healing environment' zijn ontwikkelingen die geassocieerd worden met duurzaamheid in de gezondheidszorg. Al deze vormen van duurzaamheid zijn te scharen onder de term maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Collega Gertie Filippini is redactielid van A&I, voor dit groene nummer was zij zelfs de eindredacteur. Gertie heeft - samen met auteurs uit diverse academische centra - een groen themanummer over duurzaamheid binnen de zorg uitgegeven, met een nadruk op de processen op het operatiekamer- en intensieve zorg complex. Zelf licht Gertie Filippini samen met nefroloog Peter Blankestijn - naar aanleiding van de [Lancet Countdown 2018 rapportage](#) - toe welke verantwoordelijkheid medische professionals hebben om bij te dragen aan oplossingen inzake klimaatverandering en milieuvervuiling in relatie tot invloeden op de volksgezondheid. Het themanummer is bedoeld om het klimaatbewustzijn van zorgprofessionals te vergroten.

Diverse deskundigen uit het medische veld en uit andere vakgebieden zijn gevraagd om te schrijven. Kate Huncke maakt deel uit van de ASA 'Task Force on Environmental Sustainability Committee on Equipment and Facilities': in het [interview](#) wordt zij bevraagd over het project 'Greening the Operating Room and Perioperative Arena'; de erbij horende ASA publicatie geeft een allesomvattend advies over verduurzaming van bijna alle facetten van een anesthesiologie-praktijk. Maar het duurzaamheids-principe is natuurlijk in alle werkvelden toe te passen.

Alles begint echter met de wil om iets te veranderen: Think Global, Act Local!

Meer weten?

Niek Sperna Weiland, gast-hoofdredacteur van deze editie heeft een bijdrage geschreven over '[De effecten van opereren op klimaatverandering](#)'. Als eerste medische beroepsvereniging gaat de Europese nefrologen vereniging duurzaamheidsmaatregelen, zoals aangedragen door Lancet Countdown 2018, implementeren. Ook de recent in ons land gesloten 'Green Deal Duurzame Zorg' (2.0) komt aan bod. Deskundigen uit diverse andere vakgebieden informeren ons in deze editie over de [ecologische footprint van een OK](#) en de [impact van ziekenhuisafvalwater op het milieu en luchtbehandelingsystemen](#). Ook het [energiewaardebewustzijn op de operatiekamer](#) komt uitgebreid aan bod.

Medisch specialisten blijken het thema duurzaamheid belangrijk te vinden (KNMG/FMS), maar hebben al veel op hun bord liggen en hebben veelal geen idee hoe ze het kunnen aanpakken.

Gertie Filippini

